

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української культури

Освітня програма «Управління міжнародним бізнесом»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

Затверджено на
засіданні кафедри історії
України і методики
викладання історії
Протокол №1
від «31» серпня 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія української культури
Освітня програма	Управління міжнародним бізнесом
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Галузь знань	07 «Управління і адміністрування»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 18 год. Практичні заняття – 12 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання дисципліни «Історія української культури» вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів комплекс знань, вмінь та навичок з української культури в її історичному становленні, поглиблене вивчення системи життєвих сенсів індивідів, соціальних прошарків, народу України, втілених у матеріальних і духовних цінностях певних історичних періодів.

Студенти повинні *знати*:

- цивілізаційні витоки і детермінанти української культури;
- особливості розвитку соціокультурних та релігійно-конфесійних процесів в умовах перебування України під владою інших держав;
- специфіку ідеологічних впливів Заходу та Сходу;
- багатогранність і багатство здобутків української культури в контексті світової культури.
- класифікацію основних джерел, які слугують основою для вивчення процесів і явищ у сфері української культури;

У процесі опанування курсу «Історія української культури» студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі набувають необхідних вмінь і навичок достатньо глибоко аналізувати різноманітні події, процеси і явища зі сфери культурного життя та робити відповідні власні судження і висновки. Зокрема, студенти повинні *вміти*:

- вільно володіти понятійним та термінологічним апаратом навчальної дисципліни;
- з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки і закономірності культурного розвитку українського суспільства в різні історичні періоди;
- визначати місце і роль виданих діячів культурного життя України на певному історичному етапі;

узагальнювати досягнення українського народу у сфері культури в історичній ретроспективі, виокремлюючи внесок до скарбниці світового мистецтва.

Компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
	Тема 1. Вступ. Сутність культури. Основні концепції української культури.	<ul style="list-style-type: none">• Розглянути поняття культури та її зміст;• Проаналізувати сутність української культури в контексті основних культурологічних парадигм;• Засвоїти характерні риси	<ul style="list-style-type: none">• Тести,• Контрольні запитання,• Кейси,• Завдання для індивідуальної роботи,

		<p>української культури, як продукту людської спільноти, визначати чинники, які вплинули на формування національного типу культури;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти специфічні риси української ментальності. 	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 2. Прадавня культура на теренах України</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомитися із поняттям первісна (архаїчна) культура та її головними рисами; • Розглянути особливості трипільської та інших археологічних культур, кімерійсько-скіфсько-сарматського культурного симбіозу, античної епохи як автохтонного джерела української культури; • Розглянути духовну і матеріальну культуру східнослов'янських племен дохристиянської Русі. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти етнокультурні риси українського середньовіччя • Розглянути християнсько-язичницький синкретизм, як світоглядну основу культури. • Проаналізувати особливості писемності, освіти, наукових знань та літератури періоду Київської Русі; • Визначити особливості містобудування й архітектури, скульптури, живопису, декоративно-прикладної музичного мистецтва на українській етнічних теренах епохи середньовіччя; <ul style="list-style-type: none"> • Визначити особливості соціокультурних процесів та мистецьких здобутків у Галицько-Волинському князівстві; • Засвоїти головні ознаки культури цієї доби. Місце та значення українського середньовіччя в розвитку світової культури 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

	<p>Тема 4. Українська духовна культура в період Відродження та Реформації XIV – XVII ст. як складова загальноєвропейських культурних процесів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти загальну характеристику, ідейні та естетичні засади Ренесансу в європейській культурі, її гуманістичний характер; • Проаналізувати спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі; • Засвоїти особливості функціонування діяльності братств як культурно-освітніх осередків, розвитку української філології, книгописання та книгодрукування. Києво-Могилянська колегія(академія). Нові явища в галузі церковної культури: перекладна та полемічна література, греко-православне богослужіння 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 5. Феномен українського бароко (XVII - XVIII ст.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти характерні ознаки раціоналізму як світоглядного підґрунтя культури Нового часу; • Визначити характерні риси українського бароко у архітектурі, образотворчому мистецтві, граверстві; • Засвоїти особливості формування української барокової літератури, театру, музичного мистецтва, світського живопису. Жанрового оновлення усної народної творчості. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 6. Сутність українського національно-культурного відродження, його передумови, особливості та етапи розвитку в європейському контексті. Епоха просвітництва та романтизму в українській культурі (кін XVIII ст. – XIX ст.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • З'ясувати сутність, зміст та характерні ознаки українського національного відродження кін. XVIII – XIX ст.; • Охарактеризувати причини та наслідки ліквідації Гетьманщини на культурні процеси; • Засвоїти ідейні витоки і зміст українського національного відродження (модерного націотворення) XIX – початку XX ст. та 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

		<p>його періодизацію.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати головні засади соціально-політичних ідеалів Просвітництва; • З'ясувати особливості формування української національної свідомості під впливом ідей Т. Шевченка та ін. • Визначити особливості становлення нової української літератури, драматургії та поезії, формування національної композиторської школи; • Окреслити "Українську ідею" як культурну парадигму національно-регіональної своєрідності української культури та форм опосередкування "іншомовних" культурних впливів на Наддніпрянщині та Західній Україні. 	
	<p>Тема 7. Українська культура на шляху національного відродження (кін. XIX ст. – перша чверть XX ст.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти сутність феномену "Криза мистецтва" на рубежі XIX - XX ст.: модернізм. Різноманітність та складність культурних явищ у XX ст. ; • Визначити нові тенденції українського мистецтва на початку XX ст.. (неоромантизм, експресіонізм, авангард). Революційно-демократичний напрям в українській літературі; • Охарактеризувати головні чинники, що вплинули на розвитку культури України 1917-1921 рр. • Визначити характерні особливості національної культура в умовах панування радянської ідеології (українізація, «Розстріляне відродження») 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 8. Розвиток культури в УРСР (1945-1991 рр.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризувати головні чинники соцреалізму як типу тоталітарної культури; • Визначити основні тенденції розвитку української культури у другій половині 40-х – першої половині 80-рр XX 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної

		<p>ст., специфіку українського дисидентського і правозахисного руху;</p> <ul style="list-style-type: none"> • З'ясувати особливості періоду «перебудови» в Україні як передумови національного відродження української культури 	<p>роботи,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 9. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати основні напрямки відродження української культури на сучасному етапі та впливу на ці процеси масової культури. • Визначити основні здобутки науки й мистецтва України на сучасному етапі. Молодіжна та професійна субкультура. • З'ясувати сучасну конфесійну ситуацію в Україні. • Простежити процес інтеграції української культури до загальноєвропейського та світового культурного простору. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
	<p>Тема 10. Традиційна українська народна культура</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути поняття українська народна культури та її зміст; • Проаналізувати сутність української народної культури в контексті основних культурологічних парадигм; • Засвоїти характерні риси української народної культури, як продукту людської спільноти, визначати чинники, які вплинули на формування національного типу культури; • Засвоїти специфічні риси господарства, житла, одягу, громадського побуту і звичаїв українців. • Знати українську святково-обрядову культуру, особливості традиційного українського харчування. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарське заняття	15
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	20
Залік (Контрольна робота)	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Разом
25	50	20	5	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 5 бальною шкалою				

Поточний контроль з дисципліни «Історія української культури» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійної роботи.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для лекційних і семінарських занять студент може отримати максимально 25 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 50 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 5 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. За ред. І . З. Цехмістро, В . І. Штанько, В . С. Старовойт та ін. К., 2003. 2. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. Ужгород, 2009. 3. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ . навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. К., 2010. 4. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 5. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. К., 2000. 6. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ . вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І . Білик. К., 2002. 7. Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій.К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. 8. Кашуба М . В. Історія української культури: Курс лекцій. Л., 2011. 9. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. Київ, 2010. 10. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. К., 1993. 	

11. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вєрвєс, М . В. Гончаренко. К., 1994.
12. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л . І .Кормича, В . В .Багацького. Х., 2003.
13. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013.
14. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015.
15. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016.
16. Попович М . В. Нарис історії культури України. К.,1998.
17. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. К., 1993.
18. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. Черкаси, 2012.
19. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії. м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	Міщук Андрій Іванович кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України і методики викладання історії
Контактна інформація викладача	andrii.mishchuk@pnu.edu.ua (0342)59-60-06

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів

	<u>ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u> відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).</u>

Викладач

Міщук А. І.